

Yttrande avseende förslag till Myndigheten för civilt försvars uppdaterade föreskrifter om rapportering av it-incidenter för statliga myndigheter enligt beredskapsförordningen

VTI, Statens väg- och transportforskningsinstitut har getts möjlighet att inkomma med synpunkter avseende Myndigheten för civilt försvars förslag till uppdaterade föreskrifter om rapportering av it-incidenter för statliga myndigheter enligt beredskapsförordningen.

Synpunkter

VTI välkomnar möjligheten att lämna synpunkter på Myndigheten för civilt försvars förslag till uppdaterade föreskrifter. Vi delar ambitionen att stärka cybersäkerheten genom tydliga föreskrifter om rapportering av it-incidenter för statliga myndigheter enligt beredskapsförordningen.

Vi vill dock med detta yttrande lyfta några punkter i föreskrifterna där vi anser att föreskrifterna inte upplevs välavvägda och proportionerliga. Dessa delar av föreskrifterna anser vi även är kostnadsdrivande, och där detta framför allt får betydande ekonomiska konsekvenser för mindre myndigheter.

4 §

Kravet på incidentanmälan inom 72 timmar motiveras med att det ska linjera med föreskrifterna i Cybersäkerhetslagen, för att förenkla för de myndigheter som omfattas av krav på incidentrapportering enligt båda föreskrifterna. Vidare anförs att de uppdaterade föreskrifterna även syftar till att få en mer heltäckande bild av inträffade incidenter på ett tidigare stadium än idag.

Vi kan till viss del sympatisera med önskemålet om att få en mer heltäckande bild av inträffade incidenter på ett tidigare stadium än idag. Men samtidigt framgår av förarbetena till Cybersäkerhetslagen att regeringen medvetet valt att inte låta samtliga statliga myndigheter omfattas av lagen och dess krav. I stället har tillämpningsområdet knutits till det kriterium som anges i artikel 6.35 d i NIS2-direktivet. Bestämmelsen tar sikte på myndigheter vars

beslutsfattande har en direkt och konkret påverkan på den fria rörligheten inom unionen. Vidare framgår att en extensiv tolkning inte är avsedd. Av lagens systematik och förarbeten framgår att regeringen uttryckligen har valt att begränsa tillämpningsområdet till sådana myndigheter och verksamhetsutövare vars verksamhet har särskild betydelse för samhällets cybersäkerhet. En statlig myndighet omfattas därmed endast om den uppfyller någon av de särskilda tillämpningsgrunder som anges i lagens första kapitel. Med det sagt är det tydligt att regeringen inte önskar att samtliga statliga myndigheter ska ha samma krav på sig.

Kravet på incidentanmälan inom 72 timmar motiveras med att det ska linjera med föreskrifterna i Cybersäkerhetslagen, för att förenkla för de myndigheter som omfattas av krav på incidentrapportering enligt båda föreskrifterna. I konsekvensutredningen konstateras att det på ett övergripande plan inte är möjligt att uppnå ensade krav kring rapporteringskrav och omfånget av vad som är rapporteringspliktigt för statliga myndigheter som träffas av båda föreskrifterna. Som skäl anförs beredskapsförordningens krav i 14 §. Därmed faller förenklings-skälet som ett giltigt argument för att införa 4 § och krav på incidentanmälan inom 72 timmar.

I konsekvensutredningen anförs att för de statliga myndigheter som inte omfattas av båda regelverken innebär justeringarna att rapportering som nu görs i två skeden framöver kommer att göras i tre skeden, vilket bedöms innebära att incidentrapporteringen blir något mer resurskrävande än idag. Men ett införande av incidentanmälan inom 72 timmar i enlighet med 4 § innefattar inte bara själva resursåtgången vid själva incidentanmälan. Det som driver kostnader med detta krav är att myndigheter behöver utöka bemanningen för att kunna hantera detta krav 24/7/365. För att kunna möta upp detta krav, och fortfarande möta upp arbetsrättsliga krav på dygns- och helgvila, kommer myndigheter behöva anställa mer personal för att kunna bemanna funktionen med rätt kompetens 365 dagar under året. Detta kommer bli en påtaglig och betydande kostnadsdrivande åtgärd. Framför allt för mindre myndigheter kommer detta relativt sett driva OH-kostnader på ett oproportionerligt och icke önskvärt sätt.

VTI anser att 4 § ska utgå från förslaget till nya föreskrifter.

- Regeringen har i Prop. 2025/26 tydligt markerat att de inte önskar att samtliga statliga myndigheter ska ha samma krav på sig, och som följd därav omfattas inte alla myndigheter av cybersäkerhetslagen. Detta förhållningssätt bör även genomsyra föreskrifterna och kravbilden i dessa föreslagna föreskrifter. Ett införande av 4 § ökar kraven på myndigheter på ett icke proportionerligt sätt i förhållande till vad regeringen har gett uttryck för.
- Ett av skälen till att införa incidentanmälan inom 72 timmar motiveras med att det ska förenkla för de myndigheter som omfattas av krav på incidentrapportering enligt båda föreskrifterna. Men som framgår av konsekvensutredningen är det inte möjligt att uppnå ensade krav kring rapporteringskrav och omfånget av vad som är rapporteringspliktigt på grund av beredskapsförordningens krav i 14 §.

- Införandet av 4 § kommer vara en betydande kostnadsdrivande åtgärd. Framför allt för mindre myndigheter kommer detta relativt sett driva OH-kostnader på ett oproportionerligt och icke önskvärt sätt. Att 138 myndigheter ska linjeras med kraven för de 90 myndigheter som omfattas av cybersäkerhetslagen är inte försvarbart och ej heller i linje med regeringens intentioner.

7 §

I förslaget till ny lydelse kan myndighet på begäran anmodas att lämna en delrapport med relevanta statusuppdateringar för incidenten innan slutrapport är inlämnad. I gällande föreskrifter kan sådan begäran ställas mot myndigheten efter att slutrapport är inlämnad.

I förslaget framgår inte när en sådan begäran kan ställas mot myndighet, endast att den kan ställas. Men vi förmodar att det är i perioden mellan 72 timmar och slutrapport inom en månad.

Av samma skäl som anförs för 4 § ovan anser vi att detta inte är förenligt med regeringens intentioner för statliga myndigheter som inte omfattas av Cybersäkerhetslagen. Ett införande av 7 § kommer vara en betydande kostnadsdrivande åtgärd liknande det som anförs mot 4 §.

VTI anser att 7 § ska formuleras så den har samma innebörd som gällande föreskrifter, det vill säga att myndigheten på begäran ska lämna in kompletteringar efter att slutrapport är inlämnad.

I detta ärende har generaldirektör Tomas Svensson beslutat. Föredragande har varit IT-chef Robert Ericsson

Tomas Svensson
Generaldirektör
Statens väg- och transportforskningsinstitut, VTI